

Fővárosi Munkaügyi Bíróság
1027 Budapest, Gyorskocsi u. 52.
22.M.2172/2005/8.

A Magyar Köztársaság nevében !

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság dr. Csányi Éva jogatanácsos (1537 Budapest, Pf. 353.) által képviselt *M. Gy. felperesnek a Budapesti Rendőr-főkapitányság* (1139 Budapest, Teve u. 4-6.) *alperes ellen pótlékra való jogosultság megállapítása iránt* indított perében meghozta az alábbi

k ö z b e n s ő í t é l e t e t

A bíróság megállapítja, hogy a felperes fokozottan veszélyes szolgálati beosztás szerinti pótlékra jogosult.

A közbenső ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek, melyet írásban, 3 példányban lehet a jelen bíróságnál a Fővárosi Bírósághoz címezve benyújtani.

Tájékoztatja a bíróság a feleket, hogy a fellebbezési határidőn belül benyújtott közös kérelmükre a fellebbezést tárgyaláson kívül is elbírállható.

I n d o k o l á s

A felperes 1982. október 27. napjától áll az alperes alkalmazásában, 1994. június 1. napjával a B. Osztályra került, ahol jelenleg is szolgálatot teljesít nyomozó, helyszíni szemlebizottsági vezető munkakörben. A BRFK vezetője 1998. évi 301/3736. számú állományparancsával 1998. november 1-jei hatállyal megállapította felperes egyéb veszélyességi pótlékra való jogosultságát a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 254. § (2) bekezdés a) pontja és a Hszt. végrehajtására kiadott 140/1996. (VIII. 31.) Kormányrendelet 36. § (2) bekezdése alapján.

Az állományparancs a pótlék napi összegét az illetményalap 2,1 %-ában határozta meg.

A pótlékra való jogosultságot a BRFK vezetője a 2003. évi 301/2226. számú állományparancsával – 2003. augusztus 31-ai hatállyal – megszüntette arra való hivatkozással, hogy a pótlék folyósításának jogszabályi feltételei a 140/1996. (VIII. 31.) Kormányrendelet 36. §-ának és a belügyminiszter irányítása alatt álló fegyveres szervek hivatásos állományú tagjai illetményének és egyéb juttatásainak megállapításáról, valamint a folyósítás szabályairól szóló 20/1997. (III. 19.) BM rendelet 49. §-ának módosítása következtében felperes munkaköri feladatai ellátása során már nem állnak fenn.

A felperes az illetménypótléokra való jogosultság megszüntetésével szemben szolgálati panaszt nyújtott be, melynek a BRFK vezetője nem adott helyt. Az elutasítás indoklásaként kiadott 113-32/11/04.P. számú átiratában kifejtette, hogy az egyéb veszélyességi pótléokra való jogosultság a Hszt., a kormányrendelet és a BM rendelet módosítása következtében, a jogszabályi feltételek hiánya miatt került megszüntetésre. A BRFK vezetőjének álláspontja szerint a pótlék további folyósítására a felperes nyomozói beosztásából adódó, munkaköri leírásában foglalt szakmai feladatokra, valamint az egészségkárosító kockázatok között eltöltött munkaidejére figyelemmel nincs törvényes lehetőség.

Az Országos Rendőr-főkapitányság vezetője a munkáltatói döntést helyben hagyta és a szolgálati panaszt a 7-38/2004. számú határozatával elutasította az elsőfokú határozatban foglalt indokkal egyezően.

A felperes 2004. május 12. napján keresetet nyújtott be a bíróságra annak megállapítása végett, hogy fokozottan veszélyes beosztás utáni illetménypótléokra jogosult. Álláspontja szerint a jogszabályváltozás ellenére is munkaköri feladatainak jellege, valamint a központi épület állapotára is tekintettel, az összes körülmény együttes mérlegelése alapján megállapítható, hogy jogosult az illetménypótléokra. Álláspontjának alátámasztására hivatkozott a BH 1997.374. számra.

Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy felperes nem rendelkezik azokkal a jogszabályi feltételekkel, amelyek alapján az általa hivatkozott pótléokra való jogosultsága megállapítható lenne.

A felek perköltségigényt nem terjesztettek elő.

A felperes keresete a jogalap vonatkozásában alapos.

A bíróság a felperes keresetlevele, az alperes ellenkérelme, a becsatolt egyéb iratok, valamint K. M., dr. B. M. tanúk által elmondottak, a 2002., 2003. és 2004. évi munkavédelmi vizsgálatokról készült feljegyzések, valamint az egyéb becsatolt iratok alapján a bíróság az alábbiakat állapítja meg.

A felperes a helyszíni szemléken szemlebizottság-vezetői feladatokat lát el, koordinálja a bűnügyi technikusok munkáját. Felügyeli az irányítása alatt álló bizottsági tagok munkáját, irányítja, szervezi a helyszíni szemle tevékenységet. Az iratokhoz csatolt munkaköri leírás szerint a felperes – többek között – köteles az egyéni és csoportos védő-óvó felszereléseket használni, mivel a helyszínek döntő hányadában biológiai anyagmaradványokkal, egészségre ártalmas vegyszerekkel, valamint az egészséget nagyban veszélyeztető egyéb anyagokkal kénytelen dolgozni. Munkaköri feladatai közé tartozik továbbá az is, hogy a szemlék során gondoskodik a tárgyi bizonyítékok felkutatásáról és további vizsgálatra történő biztosításáról. Amennyiben szükséges, holttest mozgatással járó tevékenységet is ellát. A helyszínen rögzített nyomok és bűnjelek csomagolását és utólagos feldolgozását is a technikusokkal együtt végzi a felperes, a nyomok felkutatásához és rögzítéséhez pedig különböző egészségre ártalmas vegyi anyagok használatára van szükség. Ezen kívül az

életellenes bűncselekmények helyszíni szemléljén kívül a hatósági boncolásokon is köteles részt venni, ahol felperes ki van téve különböző biológiai kóroki tényezők hatásának is. A rögzített és becsomagolt bizonyítási eszközök további feldolgozása során említendő a vérrel itatott ruhadarabok megóvása, amely során az ún. véres ruha szárító helyiségben kell azokat megszáritani. Az ehhez szükséges kicsomagolást, illetve becsomagolást is a felperesnek kell végeznie. Mindezeknek megfelelően egyéni védőfelszerelésként egyszer használatos speciális papír kezes-lábast, pormaszkot, hagyományos és bio-szűrővel ellátott gázálcot, valamint gumikesztyűt köteles munkaköri feladatainak ellátása során rendszeresen használni. A helyszíni szemléken kívül felperes a Budapest, szám alatt található B. Osztály egyik irodájában dolgozik. Ugyanezen a munkahelyen található a vérrel átitatott ruhadarabok és anyagmaradványok megóvása érdekében kialakított ún. véres ruha-száritó helyiség, próbáló helyiség, vegyszer raktár, vegyész szakértői labor, valamint a bűnjelraktár is.

A Hszt. 254. § (2) bekezdés a) pontjának utolsó előtti bekezdése szerint havonta az illetményalap 45 %-ának megfelelő összegű illetménypótlékra jogosult az, aki nagyfrekvenciás és ionizáló sugárzásnak, illetőleg mérgezésnek, valamint biológiai anyag feldolgozása közben fertőzés veszélyének kitett beosztásban teljesít szolgálatot. A Hszt. 342. § (2) bekezdés d) pontja a fokozottan veszélyes beosztások meghatározására – többek között a 254. § (2) bekezdés a) pontja szempontjából – a kormányt hatalmazta fel.

A 140/1996. (VIII. 31.) Kormányrendelet 22. §-a szerint a Hszt. alkalmazásában fokozottan veszélyesnek az a szolgálati beosztás minősül, amelynek ellátásával kapcsolatos szolgálati tevékenység - a hivatásos szolgálattal járó általános kockázaton túl – életveszéllyel is járhat, illetve egészségkárosító kockázatok között kerül végrehajtásra, vagy a védelem csak egyéni védőeszköz állandó vagy tartós használatával valósítható meg. E beosztások körét a Hszt. és a Kormányrendelet 1. számú melléklete határozza meg.

A felperes munkaköri leírása, valamint a becsatolt egyéb okiratok alapján megállapítható, hogy szolgálati feladatai ellátása során a kormányrendelet 1. számú mellékletének 1. és 8. pontjaiban meghatározott egészségkárosító kockázatok, konkrétan vegyi anyagok és biológiai kóroki tényezők hatásának van kitéve.

A kormányrendelet 36. §-ának hatályos rendelkezése szerint a Hszt. 254. § (2) bekezdés a) pontjának utolsó előtti gondolatjeles bekezdése szempontjából a kormányrendelet 1. számú mellékletének 1-3. és 8. pontjaiban meghatározott egészségkárosító kockázatok közötti munkával járó beosztásban szolgálatot teljesítőt az illetménypótlék havonta akkor illeti meg, ha az egészségkárosító kockázatok között töltött ideje eléri a 23. § (1) bekezdésben meghatározott időtartamot, azaz a napi szolgálatteljesítési idő 50 %-át.

Peradat, hogy a felperes a helyszíni szemléken kívül a Budapest, ... szám alatt található B. Osztályon teljesít szolgálatot. A becsatolt iratok, valamint a tanúk által elmondottak alapján megállapítható, hogy az említett osztály helyiségeiben

munkavédelmi szempontból évente tartanak szemlét, amelyről feljegyzés készül. Az ORFK munkabiztonsági főfelügyelője az osztály elhelyezési és munkakörülményeinek vizsgálata során 2002., 2003., valamint 2004. évben kel feljegyzése többek között kitér a szolgálati környezet egészére, az öltözőrendszer, a teakonyha, a dohányzó helyiség állapotára. Ezen jegyzőkönyvek többek között megállapítják, hogy a laborok kialakítása a minimális igényeket sem elégíti ki, a porozó helyiségben, a próbáló helyiségben, valamint a vegyi raktárban a helyiségek funkciójának megfelelő elszívás nem biztosított, ezért a vegyszer raktárba bemenni csak egyéni védőeszközzel lehetséges. Továbbá megállapítja, hogy a nyílászárók a feladatuk ellátására alkalmatlanok, ezáltal a helyiségeket nem zárják el egymástól. A 2003. december 29. napján kelt feljegyzés szerint munkahelyen a biológiai tényezők hatásának kitett munkavállalók védelméről szóló 61/1999. (XII. 1.) EüM. rendelet elvei sem érvényesülnek. Ezen megállapításokat támasztja alá a BRFK Munkavédelmi Szabályzatának kiadásáról szóló módosított 1/2003. (I. 9.) BRFK intézkedés 1. pontja, amely a B. Osztály vizsgáló helyiségeit „veszélyes” munkahelynek minősítette, amely állapot évek óta fennálló.

A perben becsatolásra került dr. B. M-nek, a felperes osztályvezetőjének 135-18/36/2003. számú, a BRFK bűnügyi helyetteséhez írt jelentése, amelyben kifejti, hogy az osztály állománya és ezen belül a nyomozói, illetve helyszíni szemlebizottság vezetői feladatokat ellátó munkavállalók ugyanazon egészségkárosító kockázatoknak vannak kitéve, mint a bűnügyi technikusok, akik a jogszabályváltozást követően is részesülnek veszélyességi pótlékban. A jelentés kifejti továbbá, hogy a jogszabályváltozást követően az új 99/2003. (VII. 15.) Kormányrendelet nem állapít meg a folyósításhoz újabb feltételt.

A Hszt. 67. § a) pontja szerint a szolgálati viszony keretében a munkáltatói jogkört gyakorló elöljáró – többek között – köteles a hivatásos állomány tagja részére az egészséges és biztonságos szolgálatteljesítés feltételeit biztosítani.

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. tv. (továbbiakban: Mvt.) célját tekintve az Alkotmányban foglalt elvek alapján szabályozza az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés személyi, tárgyi és szervezeti feltételeit a szervezeten munkát végzők egészségének, munkavégző képességének megóvása és a munkakörülmények humanizálása érdekében, megelőzve ezzel a munkabaleseteket és a foglalkozással összefüggő megbetegedéseket. Az Mvt. 2. § (2) bekezdése alapvetően rögzíti a munkáltató felelősségét az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósításáért.

A bíróság álláspontja szerint fenti rendelkezés valamennyi munkavégzési helyre vonatkozik, de alapvetően az egészséget nem veszélyeztető munkavégzési helyekre. Amennyiben egy munkahely egészséget veszélyeztető jellege eleve ismert, annak átlagostól eltérése nyilvánvaló, a bíróság álláspontja szerint a munkáltató fentebb leírt törvényi kötelezettsége fokozott.

Az alperes nem vitatta azt, hogy felperes a helyszíni szemlék során fokozottan veszélyes munkakörülmények között dolgozik. Állítása szerint azonban ez nem

haladja meg munkaidejének 50 %-át. A bizonyítási eljárás során megállapítást nyert, hogy felperes feladatainak a helyszíni szemléket meghaladó részét az irodában kell, hogy végezze. Az ott kialakított munkahelyi állapotok vonatkozásában készült jegyzőkönyvek azonban évek óta fennálló hiányosságokat rögzítenek, amelyek kétséget kizáróan egészségre veszélyesek. A felperes hiába dolgozik a helyszíni szemléken kívül a B. Osztály egyik irodájában, az eljárás során megállapítást nyert, hogy az épületben használt nyílászárók funkciójukat tekintve alkalmatlanok. Ezért az épületben elkülönített helyiségek, mint labor, bűnjelraktár vagy a véres ruha szárító szoba és az irodák nem tekinthetők úgy, mintha külön légtérű, más-más feladatra kialakított helyiségek volnának. A bíróság álláspontja szerint tehát együttesen kell megítélni azt, hogy a felperes a munkavégzése során az egészségre fokozottan veszélyes körülmények között végzi a munkáját.

Minderre tekintettel a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként megállapítható, hogy a 99/2003. (VII. 15.) Kormányrendelet a 140/1996. (VIII. 31.) Kormányrendelet módosítása és kiegészítése útján újraszabályozta a fokozott veszéllyel és egészségkárosító kockázatokkal járó beosztásokban szolgálatot teljesítőket e jogcímen megillető pótlékok rendszerét. Ezen új szabályozás különbséget tesz a havonta folyósítandó fokozottan veszélyes beosztás pótléka (36. §) és a veszélyes tűzoltói beosztás pótléka (37/A. §), valamint a szolgálatonként folyósítandó egyéb veszélyességi pótlék (37/B. §) között. A felperes pótlékra való jogosultságát a Kormányrendelet 36. § (2) bekezdése alapján állapították meg egyéb veszélyességi pótlék jogcímen, amely a jogszabályváltozás folytán fokozottan veszélyes beosztás pótléka módosult. Mivel azonban a pótlék folyósításának elrendelése és megszüntetése között eltelt időszakban sem a jogszabályi feltételekben, sem a felperes munkaköri feladataiban, sem a B. Osztály munkakörülményeiben nem történt változás, a bíróság álláspontja szerint a pótlék folyósításának feltételei változatlanul fennállnak.

Mivel a felperes a bűncselekmények helyszínein és szolgálati helyének elhelyezési körletében is a Kormányrendelet 22. és 36. §-ai által megkívánt egészségkárosító kockázatok között tölti szolgálatteljesítési idejének gyakorlatilag egészét, ezért a bíróság álláspontja szerint a felperes illetménypótlékra való jogosultsága megalapozott.

A bíróság a felperes összegszerű követeléséről és a perköltségről jelen ítélet jogerőre emelkedése után határoz.

Az ítélet elleni fellebbezésnek a PP. 233. § (1) bekezdése alapján van helye. A fellebbezés elbírálásának módjáról a Pp. 256/A-D. §-a rendelkezik.

Budapest, 2005. augusztus 29.

dr. Gaál Julianna sk.
a tanács elnöke
az aláírásban akadályozott
Varga Dezsőné és Tápai Beatrix
ülnökök helyett is

A FŐVÁROSI BÍRÓSÁG
mint másodfokú bíróság
55.Mf.633.043/2005/4.

A Magyar Köztársaság nevében !

A Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság a Független Rendőr Szakszervezet (1133 Budapest, Visegrádi út 116. , kijelölt ügyintéző: dr. Varga Ferenc) által képviselt **M. Gy. felperesnek a Budapesti Rendőr-főkapitányság** (1139 Budapest, Teve u. 4-6.) **alperes ellen pótlékra való jogosultság megállapítása iránt** indított perben a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 2.M.2501/2004/13. sorszámú ítélete ellen az alperes 14. sorszámú fellebbezése folytán meghozta az alábbi

K Ö Z B E N S Ő Í T É L E T E T

A másodfokú bíróság az első fokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyja.

A közbenső ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I N D O K O L Á S

Az első fokú bíróság közbenső ítéletében megállapította, hogy a felperes fokozottan veszélyes szolgálati beosztás szerinti pótlékra jogosult.

Ítéletének indokolásában tényként állapította meg, hogy a felperes 1982. október 27. napjától áll az alperes alkalmazásában, 1994. június 1. napjával a BTO-ra került, ahol szolgálatot teljesít nyomozó, helyszíni szemlebizottsági vezető munkakörben. A BRFK vezetője az 1998. évi 301/3736. számú állományparancsával 1998. november 1. hatállyal megállapította a felperes egyéb veszélyességi pótlékra való jogosultságát, a Hszt. 254. § (2) bekezdés a) pontja és a végrehajtására kiadott 140/1996. (VIII. 31.) Korm. rendelet 36. § (2) bekezdése alapján.

A pótlékra való jogosultságot a BRFK vezetője a 2003. évi 301/2226. számú állományparancsával 2003. augusztus 31. hatállyal megszüntette arra való hivatkozással, hogy a pótlék folyósításának jogszabályi feltételei, azok módosítása következtében a felperes munkaköri feladatai ellátása során már nem állnak fenn.

A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként az első fokú bíróság megállapította, hogy mivel a felperes a bűncselekmények helyszínén és szolgálati helyének elhelyezési körletében is a 140/1996. (VIII. 31.) Korm. rendelet 22. és 36. § által megkívánt egészségkárosító kockázatok között tölti szolgálatteljesítési idejének gyakorlatilag az egészét, ezért az illetménypótlékra való jogosultsága megalapzott.

Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, kérte annak megváltoztatását és a felperes kérésének elutasítását. Álláspontja szerint a bíróság a rendelkezésre álló adatokból téves jogi következtetést vont le, illetve bizonyítottság hiányában tényként fogadta el a felperes és a meghallgatott tanú állítását. Téves az a következtetés, miszerint a felperes az elhelyezési körletekben egészségkárosító kockázati tényezők között tölti a munkaidejének egészét. ezen állítás bizonyítására a felperes részéről indítvány nem hangzott el, a munkabiztonsági ellenőrzéseken készült jelentéseken kívül más bizonyíték nem áll rendelkezésre. Önmagában egy munkahely veszélyes munkahellyé történő minősítése nem vonja maga után az ott dolgozók pótlékra való jogosultságát, hiszen a fokozottan veszélyes beosztás pótléka annak jár, aki egészségkárosító kockázatok közötti munkával járó beosztásban teljesít szolgálatot, mégpedig a napi szolgálatteljesítésének idejének több, mint 50 %-ban. Ez utóbbi feltétel pedig a felperes esetében nem teljesül.

A felperes ellenkérelme az első fokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokai alapján. Nyomatékkal hivatkozott arra, hogy a felperes a szolgálati helyén lefolytatott munkabiztonsági ellenőrzéseken nem csak az ORFK munkabiztonsági főfelügyelője, hanem az ORFK Személyügyi Főosztály Egészségügyi és Pszichológiai Egyesített Központjának Közegészségügyi felügyelője is részt vett, akik aláírásukkal tanúsították a megállapított hiányosságokat. Az első fokú bíróság helyállóan állapította meg, hogy a fokozottan veszélyes beosztás utáni illetmény pótlékra való jogosultság jogszabályi feltételei a felperes tekintetében fennállnak.

A felperes a fellebbezési tárgyaláson új kényként hivatkozott arra, hogy részére az alperes 2006. július 1-jei hatállyal megállapította a fokozottan veszélyes beosztás utáni pótlékra való jogosultságát, mivel a 140/1996. (VIII. 31.) Korm. rend. 1. számú mellékletének 1. pontjában meghatározott egészségkárosító kockázatok közötti munkával járó beosztásban teljesít szolgálatot. Az ezt tartalmazó, 2006. július 4. napjával keltezett okiratot a periratokhoz csatolta.

Az alperes fellebbezése nem megalapozott.

Az első fokú bíróság a széles körben lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a tényállást helyesen állapította meg, és helytálló az arra alapított érdemi döntése is.

A becsatolt irat és a felperesi előadás is azt az érvelést támasztja alá, miszerint a felperes változatlan feltételek között végzi a munkáját, így a pótlék folyósításának feltételei a folyósítás elrendelése és a megszüntetése között eltelt időszakban is változatlanul fennállnak.

A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a perben annak van jelentősége, hogy a munkakör jellege folytán az azt ellátók rendszeres kockázatviselésnek vannak kitéve, függetlenül attól, hogy az ilyen munkakört betöltők esetében a kockázati tényezők között eltöltött idő ténylegesen meghaladta a szolgálati idő több, mint 50 %-át.

Abból kellett kiindulni, hogy az adott munkakör jellege olyan – figyelemmel a 24/72 órás váltásra is –, hogy adott esetben a felperes a szolgálatteljesítési idejét teljes egészében egészségkárosító kockázatok között tölti. Így tehát nem annak van

jelentősége, hogy a kockázati tényezők között eltöltött idő a szolgálati idő 50 %-át meghaladja-e, hanem annak, hogy a munka jellegéből adódóan a fő tevékenység a helyszíni szemle és az alperes azt nem vonta kétségbe, hogy a felperes ennek során egészségkárosító kockázatok között végzi a munkáját.

Ami az elhelyezési körleteket illető munkabiztonsági vizsgálatokat illet, amennyiben az abban foglaltakkal az alperes nem értett egyet, úgy neki kellett volna szakértői vizsgálatra irányuló bizonyítási indítványt előterjeszteni.

A másodfokú bíróság a fenti kiegészített indokolással az első fokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján azzal, hogy az összecszerülésre vonatkozóan a tárgyalást folytatni kell.

Budapest, 2006. augusztus 30.

Dr. Zubovics Lászlóné sk.
a tanács elnöke

Siposné dr. Takács Ágnes sk.
előadó bíró

Mészárosné dr. Szabó Judit sk.
bíró